

denhoitolautakunnan lausunnot asiasta, esitti kamari kirjelmässä lokakuun 27 päivältä, että kaupunginvaltuusto päättäisi hyväksyä sellaisen mainittujen tonttien järjestelyn, kuin kamarin kirjelmän oheinen karttajäljennös osotti, sekä antaa kamarin toimeksi esittää lopullisen ehdotuksen mainitun järjestelyn vaatimaksi kaupungin-
 asemakaavanmuutokseksi.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä päätti 1) kaupunginvaltuusto vaatia kaupunginasemakaava-toimikunnan lausuntoa asiasta.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjelmässä oli kunnallis-
 neuvos F. W. Grönqvist anonut, että hänen omistamansa Sörnäsän rantatien tehdastontti n:o 2 jaettaisiin asuntotonteiksi, koska tontti taajaan asutussa kaupunginosassa kauppatorin varrella sijaitsevana ei soveltuisi rakennettavaksi tehdastarkoituksia varten.

Kysymys Sörnäsän rantatien tehdastontin n:o 2 jakamisesta asuntotonteiksi.

Antamassaan lausunnossa 2) rahatoimikamari ehdotti edellä mainittua anomusta evättäväksi, koska puheenalaista tonttia rautatie-
 raiteen ja rantalaiturin vierellä sijaitsevana täytyi pitää erittäin sopivana tehdastontiksi ja suuri puute vallitsi käytettävänä olevista tehdastonteista sekä korttelin muu osa oli luovutettu teollisuustarkoituksiin, joten terveydelliseltä kannalta ei saavutettaisi mainittavia etuja tontin jakamisella asuntotonteiksi.

Kunnallisneuvos Grönqvistin tehtyä kaupunginvaltuustolle uuden esityksen, jossa hän anoi oikeutta puheenalaiselle tontille rakennuttaa basaarimyymälärakennuksia, palautettiin 3) asia rahatoimikamariin uuden lausunnon saamiseksi viimeksi mainitun esityksen johdosta, minkä ohessa kamarin tuli vaatia ja valtuustolle lähettää kaupunginasemakaava-toimikunnankin lausunto asiasta.

2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden luovutusta koskevat asiat.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 23 päivänä 1909 oli rahatoimikamariin lausunnon antamista varten lähettänyt 4) palotoimikunnan esityksen Korkeavuorenkadun talon ja tontin n:o 39 ostamisesta, antoi kamari asiasta lausunnon 5). Siinä kamari m. m. huomautti, että mainittu tontti, jonka pinta-ala oli 1,203.76 neliometriä, oli ainoa kaikista pääpaloaseman läheisyydessä sijaitsevista tonteista, jossa oli puurakennuksia ja jonka siis

Korkeavuoren kadun tontin n:o 39 osto.

1) Valt. pöytäk. marrask. 8 p. 11 §. — 2) Rtk. kirj. huhtik. 11 p. n:o 217. — 3) Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 31 §. — 4) Ks. 1909 vuod. kert. siv. 10. — 5) Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

sopivasti voi käyttää puheena olevaan ja kamarin tarpeelliseksi havaitsemaan tarkoitukseen — tarpeellisten asuntojen hankkimiseksi ja kuntoonpanemiseksi 10—12 naineelle konstaapelille sekä palolaitoksen korjauspajan laajentamiseksi — sekä että muut suunnitelut asian ratkaisemiseksi näyttivät mahdottomilta toteuttaa osin viereisten tonttien aseman ja laajuuden, osin taas niistä vaaditun hinnan johdosta. Kamari sentähden esitti:

että kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin päättäisi:

että palolaitoksen tarpeiksi on ostettava Korkeavuorenkadun talo ja tontti n:o 39 125,000 markan hinnasta, joka suoritetaan kahta vuotta pitemmäksi takaisinmaksuajaksi otetuista lainavaroista;

että varsinainen valtuusto päättäisi:

k. senaatilta hankkia vahvistuksen edellä mainitulle päätökselle; antaa rahatoimikamarin tehtäväksi päättää Korkeavuorenkadun talon n:o 39 kaupan edellä mainituilla ehdoilla; sekä

valtuuston käyttövaroista osottaa 5,000 markkaa mainitussa talossa tarpeellisten korjaustöiden toimittamiseksi.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto tämän esityksen muutoin, paitsi että puheenalaisen kaupan päättämisen antoi rahatoimikamarin tehtäväksi ei varsinainen, vaan lisätty kaupunginvaltuusto.

Maistraatin kirjelmässä heinäkuun 20 päivältä sittemmin ilmoitettiin ²⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi, että senaatti oli edellisen kesäkuun 30 päivänä vahvistanut lisätyn kaupunginvaltuuston edellä kerrotun päätöksen.

Helsingin pitäjässä sijaitsevan Nybondaksen maistraattitalon hallintaoikeuden lunastus.

Kirjelmässä ³⁾ tammikuun 7 päivältä mainitsi rahatoimikamari m. m., että kamari oli, sittenkun kaupunginvaltuusto oli päättänyt ostaa Äggelbyn kartanon sekä kauppakirja oli tehty ja lainhuudatus tilalle saatu, ryhtynyt keskusteluihin rautatielinjan itäpuolella kaupungin maiden ja Äggelbyn kartanon tilusten välillä sijaitsevain maatilain ostamisesta. Kamarista oli nimittäin näyttänyt toivottavalta, että kaupunki saisi kohtuullisilla ehdoilla oston kautta omakseen nämä maa-alueet, jotka asemansa johdosta erottivat kaupungin ja Äggelbyn kartanon tilukset toisistaan. Ainoastaan yhdessä tapauksessa olivat puheenalaiset keskustelut vieneet niin suotuisaan tulokseen, että kamari oli voinut kauppaa puoltaa, nimittäin mikäli koski Helsingin pitäjässä sijaitsevan Nybondaksen talon hallintaoikeuden lunastusta. Samoin kuin Bölen talo, jonka hallintaoikeuden kaupunki oli lunastanut, oli Nybondaksen talokin marraskuun 8 päivänä 1650 annetulla kuninkaallisella selityksellä lahjoitettu Hel-

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. huhtik. 14 p. 2 § ja valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 2 §. —

²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 22 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5.

singin kaupungin ikuiseksi omaisuudeksi niin sanottuna maistraatin-talona, joten kaikki oikeudet, mitkä kruunulla lahjoituksen tapah-tuessa oli niihin taloihin, joihin yksityisillä oli elinkautinen taikka perinnöllinen hallintaoikeus, olivat siirtyneet kaupungille. Ja kun kaupunki ei ollut Nybondaksen taloon nähden tähän asti tahtonut saattaa omistusoikeuttaan voimaan sen asujaa vastaan, vaan aino-astaan imisiooninantajana varannut itselleen ratkaisuvallan mitä tuli tilusten edelleen vuokraamiseen tilalta, oli rahatoimikamarin mielestä tässä tapauksessa noudatettava samallaista menettelyä kuin Bölen taloon nähden, nimittäin että nykyisen asukkaan kanssa oli tehtävä sopimus talon hallintaoikeuden lunastamisesta. Siinä mielessä oli keskusteluja ollut rahatoimikamarin ja talon asujan, lautamies O. W. Nyströmin välillä, sekä sopimus saatu aikaan. — Itse paikalla toimitetussa katselmuksessa oli tilan koko tilusala havaittu olevan 113.37 hehtaaria. Kaupunginviranomaisten luvalla tilasta huvilatiloiksi luovutettujen pienempään alain vuosivuokra nousi kaikkiaan 2,125 markkaan. — Nybondaksen talon hallinta-oikeuden luovuttamisesta oli lautamies Nyström vaatinut lunastus-hintaa 120,000 markkaa, joka rahamäärä kaupungin tulisi kymmenen vuoden kuluessa suorittaa $\frac{1}{10}$:llä vuosittain ynnä 5 %:n korko kauppahinnan maksamattomalle osalle; ensimmäinen erä maksettaisiin tilaa haltuun otettaessa ja seuraavat tammikuun 1 päivänä vuosina 1911—19. Sitä paitsi oli Nyström pannut seuraavat rahatoimi-kamarin kirjelmässä maaliskuun 31 päivältä lähemmin muodos-tellut ehdot:

1) Luovutuksesta erotetaan päärakennus ja muut talontontilla tiluspalstalla n:o 5¹ olevat rakennukset.

2) Lautamies Nyströmille myönnetään oikeus pitää edellä mai-nittu talontontti vuokran nojalla hallussaan 30 vuotta.

3) Mainituista rakennuksista maksaa lautamies Nyström 2,000 markan kauppahinnan, mikä määrä vähennetään kaupungin hänelle suoritettavasta ensimmäisestä maksuerästä; puheena olevan maa-alueen vuotuiseksi vuokraksi määrätään 175 markkaa, luettuna marraskuun 1 päivästä 1910.

4) Lautamies Nyström luopuu hänelle välipuheen mukaan tule-vasta, mutta suorittamatta olevasta Oulunkylän aseman viereltä kaupungin käytettäväksi luovutetun alueen vuokramaksusta, 1,400 markasta;

5) Kaupunki ottaa hallintaoikeuden haltuunsa marraskuun 1 päi-vänä 1910, johon päivään asti lautamies Nyström saa kantaa maanvuok-rat. Ulostoot ja muut rasitukset kuluvalta vuodelta maksaa Nyström.

6) Kaupunki sitoutuu, siinä tapauksessa ettei eri sopimusta asianomaisten vuokramiesten kanssa saada aikaan, hyväksymään

nykyään voimassa olevat vuokrasopimukset, ei kuitenkaan mitä tulee kahteen erikseen mainittuun vuokrapalstaan, joihin nähden ei ole mitään ehtoa pantu.

Edellä lausutun johdosta rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi kamarin tekemään sopimuksen lautamies Nyströmin kanssa Nybondaksen talon hallintaoikeuden lunastamisesta ensintulevan marraskuun 1 päivästä lukien 120,000 markan hinnalla ja muutoin edellä mainituin ehdoin.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, joka katsoi sen olevan sitä laatua, että se oli alistettava kaupunginvaltuuston lisätyin luvuin käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi, maistraatilta anoa lisättyjen valtuusmiesten valitsemista puheenalaista tarkoitusta varten.

Kun asia sittemmin esiteltiin lisätylle kaupunginvaltuustolle, hyväksyttiin ²⁾ rahatoimikamarin edellä kerrottu esitys, kuitenkin siten että Nybondaksen talon hinta, 120,000 markkaa, suoritettaisiin kahta vuotta pitemmäksi takaisinmaksuajaksi otetuista lainavaroista; ja annettiin varsinaisen valtuuston toimeksi k. senaatilta hankkia vahvistus tälle päätökselle.

Maistraatin kirjelmässä heinäkuun 9 päivältä ilmoitettiin ³⁾ sitten kaupunginvaltuuston tiedoksi, että senaatti oli edellisen kesäkuun 10 päivänä vahvistanut lisätyn valtuuston edellä mainitun päätöksen.

Korttelin n:o
199 tonttien
n:o:jen 1, 5 ja 7
osto.

Sittenkun Helsingfors skeppsvarfs- och fabriksaktiebolag osakeyhtiön toimitusjohtaja, kauppaneuvos P. Sinebrychoff, oli rahatoimikamariin antamassaan, kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässä ilmoittanut, että yhtiön osakasten viimeksi pitämässä varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiö, joka aikoi lakkauttaa toimintansa, oli antanut toimitusjohtajan tehtäväksi tarjota kaupaksi yhtiön kiinteistöt asuntotontit n:o: 1 ja 5 sekä tehdastontin n:o 7 korttelissa n:o 199 IX kaupunginosaa, ja etusijassa tarjota mainitut kiinteistöt huoneuksineen ja rakennuksineen kaupungin lunastettaviksi 1,000,000 markan hinnasta, josta 100,000 markkaa olisi maksettava käteisellä kauppaa päätettäessä sekä loput määräerin muuttaman vuoden kuluessa 5 %:n vuosikoron kera, teki rahatoimikamari kaupunginvaltuustolle asiasta esityksen ⁴⁾.

Siinä kamari m. m. lausui ottaneensa asian yksissä neuvoin kaupunginasemakaava-toimikunnan kanssa käsiteltäväkseen, ja oli neuvotteluissa aivan yksimielisesti pidetty toivottavana, että kaupunki lunastaisi omakseen edellä mainitut kiinteistöt, jotka kau-

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 1 p. 18 §. — ²⁾ Lis. valt. pöytäk. huhtik. 14 p. 1 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 21 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38.

kaupunginvaltuusto kokouksessaan helmikuun 14 päivänä 1893 oli päättänyt luovuttaa Helsingin veistämöyhtiölle täysin omistusoikeuksin ja joiden pinta-ala oli yhteensä 35,640.258 neliometriä. Sitä seikkaa, että nämä alueet sijaitsivat kaupungin parhaan sataman partaalla satamaradan ja Kaivopuiston vierellä ei olisi liian vähäiseksi arvattava. Sekä kauppaolojen että esteettiseltä kannalta täytyi katsoa olevan kaupungille erinomaisen tärkeää, että se saisi tilaisuuden järjestää ja säädellä näiden alueiden olot sekä siten kaupungin hyväksi käyttää ne mahdollisuudet, joita omistusoikeuden hankkiminen tässä kohden epäilemättä tuottaisi. Kiinteistön hinnan oli kamarin jäsenten enemmistö katsonut olevan määrättävä 800,000 markaksi, jota vastoin kamarin vähemmistö oli tahtonut hyväksyä puheenalaisen tarjouksen semmoisena kuin myyjä sen oli tehnyt.

Esityksensä nojalla kamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin päättäisi:

evätä Helsingfors skeppsvarfs- och fabriksaktiebolag yhtiön tekemän, IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevain asuntotonttien n:o:jen 1 ja 5 sekä tehdastontin n:o 7 myyntiä tarkoittavan tarjouksen; mutta sitä vastoin

ilmoittaisi kaupungin olevan halukas 800,000 markan hinnasta ostamaan puheena olevat tontit, ollen hinta maksettava kahta vuotta pitemmäksi takaisinmaksuajaksi otetuista lainavaroista, sekä muutoin seuraavilla ehdoilla:

kaupunki ottaa tontit haltuunsa heinäkuun 1 päivänä 1911 ja suorittaa silloin 100,000 markkaa, jota vastoin kauppahinnan jällellä oleva osa maksetaan siten, että kaupunki heinäkuun 1 päivänä vuosittain suorittaa vuotuismaksuna 100,000 markkaa ynnä 5 % koron maksamatta olevalle kauppahinnalle.

Satamakonttorin ja satamarakennusvaltuuskunnan annettua asiasta lausunnon 1) sekä kauppaneuvos Sinebryhoffin kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjelmässä ilmoitettua, että Helsingfors skeppsvarfs- och fabriksaktiebolag ei suostunut myymään puheenalaisia kiinteistöjä 1,000,000 markkaa huokeammasta hinnasta, päätti 2) kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin kaupungille ostaa usein mainitut kiinteistöt niillä olevine, yhtiön omistamine taloineen ja rakennuksineen sekä koneineen ja muine laitoksineen 1,000,000 markan hinnasta, joka maksettaisiin siten, että kaupunki heinäkuun 1 päivänä 1911, jolloin haltuunotto tapahtuisi, suorittaisi 100,000 markkaa ja jällellä oleva määrä suoritettaisiin 100,000 markan suuruisin vuotuismaksuin haltuunottopäivästä juoksevine korkoineen 5 %:n mukaan, ja päätti lisätty kaupunginvaltuusto sen ohessa, että mainittu kauppa-

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 53. — 2) Lis. valt. pöytäk. marrask. 8 p. 1 §.

hinta oli maksettava kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainavaroista, saattaa rahatoimikamarin tiedoksi että puheenalaisilla tonteilla harjoitettua veistämöliikettä ei saisi lakkauttaa, ennenkuin kysymys sen tärkeydestä kaupungille oli huolellisesti ja kaikin puolin tutkittu, sekä antaa varsinaisen valtuuston toimeksi k. senaatilta hankkia vahvistuksen tälle päätökselle.

Kysymys maan-
tilan ostami-
sesta virkistys-
kodin laittami-
seksi tuberku-
lootisille kansa-
koululapsille.

Kirjelmässä helmikuun 16 päivältä ilmoitti kansakoulujohtokunta, että Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistys oli johtokunnalle tehnyt ehdotuksen toimenpiteisiin ryhtymisestä sopivan maatilan hankkimiseksi maaseudulta, mihin laitettaisiin virkistyskoti kaupungin kansakoulujen tuberkulootisille oppilaille sekä ilmoittanut, että yhdistyksen lunastettavaksi oli tarjottu kaksi tarkoitukseen sopivaa huvilatilaa, nimittäin Åvik Nurmijärven pitäjän Hyvinkään kylässä ja Sältis Lohjan pitäjän Muijalan kylässä. Tämän ehdotuksen, jota kansakoulujen lääkäri, tohtori M. Oker-Blom kannatti, oli kansakoulujohtokunta havainnut erittäin kannattavaksi ja esitti sentähden ryhdyttäväksi mainitun suuntaiseen toimenpiteeseen.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto siitä vaatia rahatoimikamarin lausuntoa, erittäinkin siitä seikasta, voisiko jotakin kaupungin omistamaa tilaa käyttää puheenalaiseen tarkoitukseen.

Antamassaan lausunnossa ²⁾ ehdotti rahatoimikamari kansakoulujohtokunnan esitystä nykyään evättäväksi, koska edellä mainittujen huvilatilain rakennusten korjaus ja sisustus vaatisi melko suuria kustannuksia, rakennusten silti kuitenkin vastaamatta oikeutettuja terveydellisiä vaatimuksia, eikä kaupungin omilta tiluksilta ollut osotettavissa mainittuun tarkoitukseen sopivaa aluetta sekä kaupungin oli useana vuonna pantava runsaita kustannuksia uusien kansakoulutalojen teettämiseen.

Sittenkun terveydenhoitolautakunnan lausunto oli hankittu, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, ennenkuin muuhun toimenpiteeseen asiassa ryhdyttäisiin, terveydenhoitolautakunnan ehdotuksen mukaisesti sekä myöntää kaupungin kansakoulujen lääkärille 600 markan määrärahan valmistaakseen hänelle tilaisuuden ulkomailta lähemmin tutkia vireille pantua asiaa ja perehtyä sen käytännöllisiin yksityis-seikkoihin, velvoittaen hänet mainitulta opintomatkalta palattuaan antamaan valtuustolle lyhyen selonteon matkallaan tekemistään huomioista, että myös käskeä rahatoimikamarin kaupungin omistamain tilojen ja maiden käytössä panna asianmukaista huomiota tässä mainittuun tarpeeseen.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 5 p. 32 §. — ²⁾ Rtk. kirj. heinäk. 21 p. n:o 351. —

³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 8 p. 17 §.

Sittenkun vapaaherra A. Ramsay oli rahatoimikamarille osoitetussa kirjelmässä tarjonnut kaupungin lunastettavaksi Helsingin pitäjän Talin kylässä omistamansa Martiksen ja Lassaksen verotalot käsittävän Talin kartanon 600,000 markan hinnasta, samalla kuitenkin varaten itselleen oikeuden 50,000 markan hinnasta lunastaa eräät tilan osat, saapui kamarilta kirjelmä ¹⁾ asiasta, ja samalla kun kamari oli sitä mieltä, että mainittua tarjousta ei olisi hyväksyttävä, koska kaupunki Munkkiniemen säterin jouduttua yksityisen konsortsion omaksi oli menettänyt kaiken mahdollisuuden hankkia omakseen yhtäjaksoista eheätä aluetta kaupungin laajentamiseksi rannikkoa pitkin länteen päin, jätti kamari kaupunginvaltuuston tutkittavaksi, olisiko kamarin ryhdyttävä keskusteluihin Talin kartanon hankkimisesta kaupungin omaksi.

Helsingin pitäjässä sijaitsevan Talin kartanon myyntitarjous evätty.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto ei katsonut ²⁾ olevan aihetta antaa kamarin toimeksi ryhtyä mainittuihin keskusteluihin.

Sittenkun lisätty kaupunginvaltuusto kokouksessaan huhtikuun 20 päivänä 1909 oli päättänyt ³⁾ kaupungille ostaa Kaivokadun talon ja tontin n:o 10 korttelista n:o 96 II kaupunginosaa 650,000 markan hinnasta, joka kauppahinta olisi maksettava kahta vuotta lyhemmäksi takaisinmaksuajaksi otetuista lainavaroista, sekä valtuuttanut rahatoimikamarin, Kaivokadun järjestelyn tapahduttua, tarjoomaan mainitun talon ja tontin kaupaksi hinnasta, jonka lisätty valtuusto voi hyväksyä, ja k. senaatti oli vahvistanut ⁴⁾ valtuuston ehdottaman kaupunginasemakaavanmuutoksen Kaivokadun uudesti-järjestämiseksi, teki rahatoimikamari esityksen ⁵⁾ asiasta.

Kaivokadun tontin n:o 10 myynti.

Esityksessään kamari mainitsi ryhtyneensä keskusteluihin puheenalaisen tontin myymisestä sekä, kun erinäisiä edullisia tarjouksia oli saapunut, tarjonneensa sen myytäväksi kamarissa pidetyssä julkisessa huutokaupassa. Tässä toimituksessa oli vakuutusosakeyhtiö Kaleva ilmoittanut suostuvansa omakseen lunastamaan tontin 650,000 markan hinnasta ja muutoin seuraavin ehdoin:

1) Tontti, jonka pinta-ala on 2,633.651 neliometriä, on rakennettava vahvistetun kaupunginasemakaavan mukaisesti, joten siis nykyisestä tontista tulee erotettavaksi 240 neliometrinen ala.

2) Kauppahinta maksetaan siten, että ostaja ottaa kesäkuun 1 päivästä 1910 lukien vastatakseen Yhdyspankin myöntämästä, tonttiin kiinnitetystä, noin 100,000 markan suuruisesta lainasta; 100,000 markkaa on kauppakirjaa allekirjoitettaessa maksettava käteisellä kaupunginkassaan sekä 125,000 markkaa tonttia haltuun-

¹⁾ Rtk. kirj. lokak. 27 p. n:o 475. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 8 p. 12 §. —

³⁾ Ks. 1909 vuod. kert. siv. 8 ja seur. — ⁴⁾ Ks. 1909 vuod. kert. siv. 2 ja 3. —

⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16.

otettaessa vastamainittuna päivänä. Kauppahinnan jälellä oleva osa, noin 325,000 markkaa, maksetaan ennen kiinnekirjan antamista tontille, ellei rahatoimikamarin ja ostajan kesken sitä ennen tehdä muuta sopimusta, kuitenkin niin että ostajan on maksettava 6 prosenttia korkoa viimeksi mainitulle rahamäärälle haltuunottopäivästä lukien siihen asti kun täysi maksu on suoritettu.

3) Ostajan pitää vastata kaikista kaupan aiheuttamista kustannuksista.

4) Kaupunki varaa itselleen oikeuden kantaa kaikki kertyvät vuokramaksut kesäkuun 1 päivään 1910 sekä vastaa talon puolesta ehkä maksamatta olevista veroista ja laskuista sanottuun aikaan asti.

5) Rahatoimikamari varaa itselleen oikeuden antaa tehdyt tarjoukset kaupunginvaltuuston tutkittaviksi ja hyväksyttäviksi.

6) Kaupungin ja Helsingin anniskeluosakeyhtiön välinen vuokrasopimus kesäkuun 1 päivästä 1910 kesäkuun 1 päivään 1911 pysyy voimassa, ellei ostajan ja yhtiön kesken toisin sovita.

Kun rahatoimikamari oli havainnut tehdyn tarjouksen kaupungille erittäin edulliseksi, esitti kamari, että kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin päättäisi:

hyväksyä vakuutusosakeyhtiö Kalevan tarjouksen ostaa Kaivokadun varrella korttelissa n:o 96 II kaupunginosassa olevan talon ja tontin n:o 10 650,000 markan hinnasta ja muutoin rahatoimikamarin huutokauppatilaisuudessa panemin ehdoin.

Tämän esityksen lisätty kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾, ja tuli rahatoimikamarin niin ollen antaa kauppakirja mainitulle talolle ja tontille.

Paikan luovuttaminen taidemuseota varten.

Sittenkun k. senaatin kauppa- ja teollisuustoimituskunta oli käsenyt yleisten rakennusten ylihallituksen antaa selityksen asiasta, joka koski erikoisen talon rakennuttamista Suomen taideyhdistyksen tarpeisiin ja tontin hankkimista sille sekä ylihallitus oli kaupunginvaltuustolle osotetussa, rahatoimikamariin annetussa kirjelmässä tiedustellut, suostuisiko Helsingin kaupunki puheenalaiseen tarkoitukseen luovuttamaan tarpeellisen tonttipaikan Hakasalmen huvila-alueelta Töölöstä, teki kamari asiasta esityksen ²⁾.

Siinä kamari m. m. mainitsi hankkineensa asiasta lausunnon kaupunginasemakaava-toimikunnalta, rakennuskonttorilta ja puutarhalautakunnalta, ja olivat nämä viranomaiset puoltaneet ehdotuksen epäämistä, mikäli koski paikan luovuttamista suunniteltua taidemuseota varten, mutta yhtyneet kaupunginasemakaava-toimikunnan ehdotukseen, että museon tonttipaikaksi luovutettaisiin tar-

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. huhtik. 14 p. 1 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 45.

peellinen ala XIII kaupunginosasta, korttelit n:ot 401, 402 ja 403 käsittävän mäen pääosasta, ja oli yleisten rakennusten ylihallituskinkin sittemmin yhtynyt viimeksi mainittuun ehdotukseen. Tällä paikalla toimitetussa katselmuksessa oli sen käsittämän alan, 6,000 neliömetrin, arvoksi pantu 480,000 markkaa. Tämän alueen lisäksi, johon etusijassa sijoitettaisiin ehdotettu taidemuseo, mutta jonka melko laaja ala myös tarjoisi tilaisuutta museon laajentamiseen taikka toisen rakennuksen teettämiseen jotakin samanlaatuista tarkoitusta varten, olisi, jotta puheena olevat korttelit voitaisiin järjestää kauneusaistin ja rakennustaiteen vaatimusten mukaisesti, noin 11,400 neliömetrin ala varattava istutusten taikka julkisten rakennusten paikaksi. Näin ollen edistäisi kaupunki melko suurella summalla uuden taidemuseon aikaansaamista pääkaupunkiin. Mutta tässä oli kamarin mielestä otettava huomioon, että apumaksu annettaisiin luovuttamalla tarvittava maa-alue, joten kaupungille ei koituisi suoranaisia menoja, jota paitsi tuskin kävisi salliminen käyttää aluetta yksityisen rakennustoiminnan tarpeisiin, minkätähden kaupungin täytyisi joko itse sinne teettää monumentaalisia rakennuksia tai maksutta luovuttaa alue tahti sen osa yleisiin tarkoituksiin. Maamme pääkaupunkia, johon uusi taidemuseo rakennettaisiin ja joka täten epäilemättä taas saisi suurisuuntaisen julkisen rakennuksen kaunistukseksi, täytyi pitää itselleen ja maallemme velvollisena tekemään tuntuviakin uhrauksia koko maallemme näin tärkeän yrityksen toimeensaamiseksi.

Edellä esitetyn johdosta rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi ilmoittaa Helsingin kaupungin suostuvan Suomen valtiolle maksutta luovuttamaan käyttöoikeuden noin 6,000 neliömetrin laajuiseen alueeseen XIII kaupunginosan korttelien 401, 402 ja 403 käsittämältä mäeltä seuraavin ehdoin:

1) Alueelle saa rakentaa taidemuseon ja sen yhteydessä ehkä olevia muita rakennuksia, jota vastoin aluetta ei saa millään ehdolla käyttää muihin tarkoituksiin.

2) Museon rakennustyöt on aloitettava ennen 1913 vuoden päättymistä, sen uhalla että tontin käyttöoikeus muussa tapauksessa palautuu kaupungille.

3) Valtio sitoutuu kustantamaan museorakennusta varten tarpeelliset tasoitus-, istutus- ja kanavoimistyöt.

Tämän lisäksi ehdotti rahatoimikamari, että valtuusto päättäisi:

jättää kaupunginasemakaava-toimikunnan tehtäväksi vastedes laatia ja antaa ehdotuksen tästä johtuvaksi kaupunginasemakaavanmuutokseksi.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto kaikin puolin hyväksyi ¹⁾.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti kaupunginvaltuusto valtuuttaa kamarin huutokaupatta myymään:

Pitkäsillanrannan tontin n:o 17 myynti. Vaasankadun tontin n:o 17 myynti.

1. Leskirouva J. Miettiselle Pitkäsillanrannan tontin n:o 17 korttelista n:o 298 X kaupunginosaa 60,487 markan 70 pennin hinnasta ²⁾;

2. Huvilanomistaja W. Trouppille Vaasankadun tontin n:o 17 korttelista n:o 360 XII kaupunginosaa 19,727 markan 79 pennin hinnasta ³⁾;

Lapinlahdenkadun tontin n:o 20 myynti.

3. Leskirouva M. Hellstenille Lapinlahdenkadun tontin n:o 20 korttelista n:o 166 IV kaupunginosaa 91,523 markan 53 pennin hinnasta ⁴⁾.

Fredriksperinkadun tontin n:o 12 ja Vaasankadun tontin n:o 13 myynti.

4. Talonomistaja J. W. Währdströmille tontit Fredriksperinkatu n:o 12 ja Vaasankatu n:o 13 korttelista n:o 360 XII kaupunginosaa, edellisen 24,196 markan 49 pennin ja jälkimäisen 19,644 markan 10 pennin hinnasta ⁵⁾.

Vaasankadun tontin n:o 21 myynti.

5. Huvilanomistajanleski S. Stenille Vaasankadun tontin n:o 21 korttelista n:o 361 XII kaupunginosaa 15,142 markan 5 pennin hinnasta, kuitenkin sillä ehdolla että tonttiin rajoittuvaa Kustaan- kadun osaa ei tasoiteta, ennenkuin se on kaupungin edun mukaista ⁶⁾.

Fredrikin- kadun tontin n:o 67 myynti.

6. Kansanvalistusseuralle Fredrikinkadun tontin n:o 67 korttelista 405 XIII kaupunginosaa 67,966 markan 2 pennin hinnasta, velvoittamalla seura tontille teettämään toiminnalleen tarpeelliset rakennukset ⁷⁾.

Siltasaarenkadun tontin n:o 2 myynti.

7. Neiti E. Sandstedtille Siltasaarenkadun tontin n:o 2 korttelista n:o 297 X kaupunginosaa 105,119 markan 52 pennin hinnasta, kuitenkin siten että tontti otettaisiin haltuun ja koronlasku alkaisi tammikuun 1 päivästä 1911 ⁸⁾.

Sibyllankadun tontin n:o 8 myynti.

Rahatoimikamarin esityksestä ⁹⁾ valtuutti ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto lisäksi kamarin 20,820 markan hinnasta myymään Sibyllankadun tontin n:o 8 korttelista n:o 284 X kaupunginosaa mainitun tontin vuokraajalle, leskirouva E. K. Erikssonille, joka vuokrakirjan mukaan oli oikeutettu mainitun tontin lunastamaan.

Vilhelmsperinkadun tontin n:o 5 myynti.

Rahatoimikamarin esityksestä ¹¹⁾ valtuutti ¹²⁾ kaupunginvaltuusto kamarin kaupungissa toimiville nuorten naisten kristillisille yhdistyksille yhteisesti myymään Vilhelmsperinkadun tontin n:o 5

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 25 p. 9 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 14 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 15 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 39 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 21 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. 15 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 26 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. syysk. 27 p. 13 §. — ⁹⁾ Rtk. kirj. huhtik. 21 p. n:o 238. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 20 §. — ¹¹⁾ Rtk. kirj. heinäk. 14 p. n:o 339. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 30 §.

korttelista n:o 251 X kaupunginosaa 22,572 markan hinnasta ja muutoin seuraavin ehdoin:

että kauppahinta saa korotta olla maksamatta niin kauan kuin yhdistykset tontilla pitävät voimassa tarkoituksenmukaista rakennusta tehtaalaisnaisten kotia varten; sekä

että ostajat eivät ole oikeutetut vaatimaan tontin eteläpuolelle suunniteltua ajotietä tasotettavaksi, ennenkuin se on kaupungin edun mukaista.

Sen ohessa sallittiin rahatoimikamarin yhdistysten aikoman rakennuslainan hyväksi siirtää myöhemmäksi kaupungin saaminen maksamattomasta kauppahinnasta, kuitenkin siten ettei kaupungin vakuus sen johdosta joutuisi vaaraan.

Kirjelmässä heinäkuun 10 päivältä teki rahatoimikamari mainitsemistaan syistä esityksen, että k. Aleksanterin-yliopistolle 5,460 markan hinnasta myytäisiin kirjelmän oheisessa karttalehdessä tarkemmin osotettu alue Siltavuorelta.

Kysymys erään Siltavuoren alueen myymisestä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto katsoi ¹⁾, että rahatoimikamarin olisi, ennenkuin teki esityksen valtuustolle, tullut keskustella yliopiston kanssa erittäinkin siitä, missä muodossa alue luovutettaisiin, koska se oli käyttämättä sekä valtuusto ainoastaan voi päättää tonteiksi jaetun kaupunginmaan myymisestä. Jotta puheenalainen myynti voisi käydä päinsä, oli valtuuston mielestä lähinnä tarpeellista toimittaa mainitun alueen järjestely, johon nähden valtuusto katsoi olevan olemassa seikkoja, jotka saattaisivat perustella venäläisen muonamakasiinin ja Siltavuorella sijaitsevain yliopiston tonttien välisen kadun yhdistämistä näihin tontteihin. Sitä vastoin näytti valtuustosta epäilyksen alaiselta, olisiko tarpeellista että yliopistolle annettava alue ulottuisi Siltavuorenrantaan asti, vai eikö lähinnä rantasiltaa oleva alue pikemmin kävisi kaupungille tarpeelliseksi, esimerkiksi sen johdosta, että siitä saataisiin tarpeelliset kivet mainitun rantasillan viereisen rannan täyttämiseen. Näihin seikkoihin katsoen valtuusto päätti palauttaa asian rahatoimikamariin, jonka tuli ne huomioon ottaen valtuustolle tehdä uusi esitys asiasta.

Suomen lukkari- ja urkuriyhdistyksen puolesta tehdyn anomuksen että Tehtaankadun tontit n:ot 32 c, 32 d ja 32 e korttelissa 218 VI kaupunginosaa varattaisiin vastaisen kirkkomusiikkiopiston paikaksi kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾ rahatoimikamarin lausunnon ³⁾ mukaisesti.

Evätty anomus tonttien varaamisesta kirkkomusiikkiopiston paikaksi.

Niinikään epäsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdo-

Anomus saada lunastaa Hel-

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 1 p. 15 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 15 p. 7 §.
— ³⁾ Rtk. kirj. helmik. 17 p. n:o 99. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 48 §.

singinkadun
tontti n:o 9
eväty.

tuksesta 1) talonomistaja O. W. Wainion anomuksen saada omakseen lunastaa Helsinginkadun tontin n:o 9 korttelissa n:o 348 XII kaupunginosaa.

Anomus saada
lunastaa osa
Kadermon
saarta y. m.
eväty.

Rouva A. Hanneliuksen hakemuksen saada omakseen lunastaa tahi mahdollisimman pitkäksi ajaksi vuokrata Bengtsårin maatalaan kuuluvan osan Kadermon saarta ynnä Orrgrundens nimiset luodot ja niiden viereisen kalaveden kaupunginvaltuusto epäsi 2) kasvatustalokunnan ja rahatoimikamarin annettua epäivät lausunnot asiasta 3).

Anomus saada
lunastaa tont-
teja n. s. Kam-
mion alueelta
eväty.

Rahatoimikamariin antamassaan kirjelmässä oli Kammion tilan n:o 57 B vuokramies, lääketieteellisasiaatti, vapaaherra K. Stjernvall pyytänyt saada Läntisen viertotien viereltä mainitun tilan alueelta omakseen lunastaa 200 jalan levyisen kaistaleen, joka vahvistetun kaupunginasemakaavan mukaan vastasi sanotun viertotien tontteja n:oja 32, 34, 36 ja 38 korttelissa 477 XIV kaupunginosaa, minkä ohessa vapaaherra Stjernvall oli sittemmin anonut saada ostaa omistusoikeuden hänen käytettävänään niinikään olevaan alueeseen n:o 57 C Mäntymäki. Rahatoimikamarin tehtyä esityksen asiasta 4) oli kaupunginvaltuusto kokouksessaan toukokuun 12 päivänä 1908 asettanut erikoisvaliokunnan antamaan lausuntoa asiasta.

Vapaaherra Stjernvallin sillä välin kuoltua oli lääketieteen- ja kirurgiantohtori V. O. Sivén, joka oli tullut Kammion tilan haltijaksi, rahatoimikamarilta anonut saada lunastaa edellä mainitut Läntisen viertotien tontit n:ot 34, 36 ja 38, ja lähetti 5) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä tämänkin anomuksen edellä mainittuun valiokuntaan.

Valiokunnan annettua mietinnön 6) asiasta päätti 7) kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti evätä vapaaherra Stjernvallin anomuksen siltä osalta kuin tohtori Sivén sen oli toistanut, eli tontteihin n:oihin 34, 36 ja 38 nähden, sekä muutoin jättää anomuksen sillessä.

Eräitä kaupun-
gin helpottamia
rakennusyri-
tyksiä koskevia
määräyksiä.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 21 päivänä 1905 oli käsenyt 8) rahatoimikamarin antaa ehdotuksen määräyksiksi siitä seuraamuksesta, mikä kohtaa talonomistajia, jotka ovat ilmoittaneet aikovansa ryhtyä rakennuttamaan taloja, joissa on terveellisiä ja tarkoituksenmukaisia huoneen, huoneen ja keittiön tahi kaksi huonetta käsittäviä pieniä asuntoja, mutta jotka sittemmin ovat tontille rakennuttaneet isompia asuinhuoneistoja tahi myymälähuoneistoja sisältäviä rakennuksia, antoi kamari ehdotuksen 9) asiasta.

1) Rtk. kirj. huhtik. 21 p. n:o 233. — 2) Rtk. kirj. kesäk. 9 p. n:o 296. — 3) Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. 27 §. — 4) Rtk. kirj. maalisk. 19 p. 1908 n:o 150. — 5) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 15 §. — 6) Valt. pain. asiakirj. n:o 47. — 7) Valt. pöytäk. lokak. 25 p. 15 §. — 8) Ks. 1905 vuod. kert. siv. I. 17. — 9) Valt. pain. asiakirj. n:o 19.

Kaupunginvaltuusto päätti 1) pääasiallisesti rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti:

1) että puheenalaista laatua olevista tonteista tehtäviin kauppa-kirjoihin pannaan seuraavat määräykset, jotka on myös pantava kaupungille vakuudeksi annettuun ja kiinnitettyyn velkakirjaan:

a) rakennusta, jonka teettämistä mainittuun tarkoitukseen kunta helpottaa, älköön käytettävä muuhun kuin aiottuun ja kauppa-kirjassa lähemmin ilmoitettuun tarkoitukseen;

b) sellaisten rakennusten piirustukset on annettava rahatoimikamarin hyväksyttäväksi ja terveydenhoitolautakunnankin on ne tarkastettava, ennenkuin ne jätetään maistraatin vahvistettaviksi;

2) työväenasuntojen tarkastajan tulee vähintään kerran vuodessa tarkastaa, että asianomaiset rakennukset ovat sisustetut ja käytetyt vahvistettujen piirustusten ja muiden ehtojen mukaisesti, sekä toimitettujen tarkastuskatselmusten tuloksesta ilmoittaa rahatoimikamarille ja terveydenhoitolautakunnalle. Sitä varten tulee rahatoimikamarin pitää hänen saatavanaan niiden tonttien luettelo, jotka rahatoimikamari on mainituilla ehdoilla myynyt.

3. *Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat asiat.*

Kirjelmässään 2) tammikuun 31 päivältä rahatoimikamari m. m. mainitsi, sen johdosta että Sörnäsän rautatielinjan pohjoispuolisten maa-alueitten vuokrankausi oli vuonna 1907 päättynyt, määränneensä toimitettavaksi lähtökatselmuksen tiluksilla sekä sen ohessa kehottaneensa katselmusmiehiä antamaan ehdotuksen tilusten vastaisesta käytöstä. Sellaisen ehdotuksen saatuaan kamari ei ollut katsonut voivansa ottaa sitä välittömästi käsiteltäväkseen ja oli sen johdosta kaupunginvaltuustolle esittänyt, että mainitut tilusalueet annettaisiin vuokralle 1909 vuoden loppuun, minkä ohessa kamari oli antanut kaupunginasemakaava-toimikunnan tehtäväksi laatia ehdotuksen alueitten jaoitukseksi. Kaupunginasemakaava-toimikunnan annettua laatimansa ehdotuksen oli rakennuskonttori laskenut niiden töiden likimääräiset kustannukset, joita kaupunginasemakaava-toimikunta oli edellyttänyt etusijassa olevan teetettävä. Mainittu ehdotus kustannuslaskelmineen oli pantu kamarin kirjelmän ohseen.

Kaupungille kuuluvain Sörnäsän rautatielinjan ja Vantaanjoen välisen alueiden jaoitus ja käyttö.

Kun kaupunginviranomaisten oli periaatteessa ratkaistava, missä määrin ja miten puheena olevat laajat alueet oli vastaisuus-

1) Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 13 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 12.